

El turó de Montmagastre

INDRETS. Situat als voltants del poblet del mateix nom, antigament pertanyia al terme d'Anyà, fins a l'any 1966, en què va ser annextat a Artesa de Segre. Forma part de la Noguera i també del futur Parc Geològic i Miner de la Noguera.

Hi ha un cim molt esvelt, sobre el qual es situen les restes d'un castell i les restes d'una església romànica, Sant Miquel de Montmagastre. Al seu peu meridional hi ha les restes de l'antic poble, precursor de l'actual. El cim és visible des de diferents indrets, en aixecar-se al mig d'uns terrenys no gaire muntanyencs, i té una alçada de 763 metres.

Té una estructura força complexa. Es tracta d'un sector pirinenc que es situa dintre de la denominada Conca Geològica de l'Ebre, i forma una illa dintre de la depressió. En realitat es tracta d'un sector pirinenc, com el de Lo Castellot d'Artesa de Segre, que va quedar cobert per materials de la depressió. Més endavant, en erosionar-se aquests, ens han mostrat aquets relleus que cobrien. En certa forma, és un sector del conegut Mantell del Montsec, que al Port de Comiols queda ocult per terrenys detrítics del terciari, de l'Oligocè; uns materials de fa uns 33 milions d'anys. Aquest mantell torna a fer-se palès cap al NE, formant la serra de Aubens, prop de Peramola. El turó sovint s'ha considerat erròniament que era un diapir, però en realitat és la part frontal de l'encavalcament del Mantell del Montsec i alhora del Mantell de la Serra de Sant Mamet, que aquí s'ajunten. Es tracta, doncs, de dos relleus del Pirineu Meridional (de l'antigament conegut com a Prepirineu). A la part alta del turó hi ha uns nivells carbonatats del Cretàc Superior. A la part baixa hi ha uns guixos i argiles del Triàsic Superior. Tots aquests terrenys encavalquen a nivells de margues, gresos i argiles de l'Eocè Superior i de l'Oligocè Inferior.

[despiece]**Nom:** Montmagastre.

Situació: Terme municipal d'Artesa de Segre (Noguera), futur parc Geològic i Miner de la Noguera.

Situació geològica: Fragment aïllat del front d'encavalcament del Mantell del Montsec sobre la Depressió Geològica de l'Ebre. Es tracta d'una estructura molt complexa, interpretada sovint com un diapir, erròniament.

Procedència del nom: Segons Joan Coromines, pot procedir del *mamma castrí*. Per la contracció de *mama* o *mamella* amb castell.

Importància geològica: Constitueix un element molt ostensible del conjunt de la geologia de Catalunya. Visible des de molts indrets. Es tracta d'un fragment aïllat del Mantell del Montsec que es situa per sobre del mantell de la Serra de Sant Mamet, encavalcant tots dos als terrenys de la Depressió Geològica de l'Ebre. És un indret molt important del futur Parc Geològic i Miner de la Noguera.

Materials geològics: Els materials que cobreixen tota l'estructura són nivells de conglomerats i gresos de l'Oligocè. Per d'altra banda els materials del Mantell del Montsec són calcàries del Cretàc Superior i nivells de guixos i argiles del Triàsic Superior; mentre que els del Mantell de la Serra de Sant Mamet són calcàries similars a les anteriors. Tots ells es situen sobre nivells de margues, gresos i argiles de l'Eocè Superior i de l'Oligocè Inferior.

Edat de formació: Durant el Plegament Alpí.

Curiositats: Es tracta d'un prominent turó, arrodonit i punxegut que s'eleva considerablement per sobre dels materials dels voltants. Arriba fins a una alçada d'uns 763 metres, mentre que el poble actual es situa a uns 500 metres cap al SE, a una distància d'uns 450 metres.[/despiece]